

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ : 422/79

Περί συστήματος σηματοδότησεως ασφαλείας εις τους χώρους εργασίας.
(ΦΕΚ 128/Α/15-6-79)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντες υπ όψει:

1. Τας διατάξεις του άρθρου 6 του από 25.8/5.9.1920 Β.Δ/τος «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων».
2. Την από 31.1.1979 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου.
3. Την από 29.3.1979 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας.
4. Την από 25.7.77 οδηγίαν του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών-Μελών, αι οποίαι αφορούν εις την σηματοδότησιν ασφαλείας των χώρων εργασίας».
5. Την υπ αριθ. 399/1979 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Υπουργού Εργασίας, αποφασίζομεν:

Άρθρον 1

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Διά την εφαρμογήν του παρόντος Π.Δ. οι κατωτέρω όροι νοούνται ως εξής:

1. Σηματοδότησις ασφαλείας:

Η σηματοδότησις, η οποία αφορά εις καθωρισμένον αντικείμενον ή κατάστασιν και παρέχει πληροφορίας, αναφερομένας εις την ασφάλειαν εις τους χώρους εργασίας, μέσω ενός χρώματος ή σήματος ασφαλείας.

2 Χρώμα ασφαλείας:

το χρώμα, εις το οποίον αποδίδεται μία καθωρισμένη σημασίααφορώσα την ασφάλειαν.

3. Χρώμα αντιθέσεως:

το χρώμα, το οποίον σχηματίζουν αντίθεσιν μετά του χρώματος ασφαλείας παρέχει συμπληρωματικά ενδείξεις.

4. Σήμα ασφαλείας:

το σήμα, το οποίον, διά του καταλλήλου συνδυασμού ενός σχήματος, χρώματος και συμβολισμού, παρέχει μίαν καθωρισμένην ένδειξιν αφορώσαν την ασφάλειαν.

5. Σήμα απαγορεύσεως:

το σήμα ασφαλείας, το οποίον απαγορεύει μίαν συμπεριφοράν δυναμένην να προκαλέση κάποιον κίνδυνον.

6. Σήμα προειδοποιήσεως:

το σήμα ασφαλείας, το οποίον προειδοποιεί δι' ένα κίνδυνον.

7. Σήμα υποχρέωσεως:

το σήμα ασφαλείας, το οποίον προδιαγράφει μίαν καθωρισμένην υποχρέωσιν.

8. Σήμα διασώσεως:

το σήμα ασφαλείας, το οποίον υποδεικνύει, διά την περίπτωσιν αιφνιδίου κινδύνου, μίαν έξοδον διασώσεως ή την οδόν προς μίαν εγκατάστασιν ασφαλείας ή την θέσιν ενός μέσου διασώσεως.

9. Ενδεικτικόν σήμα:

το σήμα ασφαλείας, το παρέχον ενδείξεις αφορώσας την ασφάλειαν, πέραν εκείνων αι οποίαι δίδονται διά των σημάτων των περιπτώσεων (5) έως (8).

10. Πρόσθετον σήμα:

το σήμα ασφαλείας, το οποίον χρησιμοποιείται μόνον εν συνδυασμώ μετά των σημάτων των περιπτώσεων (5) έως (8) και παρέχει προσθέτους πληροφορίας.

11. Σύμβολον:

η εικών, η οποία περιγράφει μίαν καθωρισμένην κατάστασιν και περιέχεται εις ένα εκ των σημάτων ασφαλείας των περιπτώσεων (5) έως (8).

Άρθρον 2 Έκτασις εφαρμογής

1. Αι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται:
- α) Εις την σηματοδότησιν, η οποία αφορά την σιδηροδρομικήν, οδικήν, ποταμίαν, θαλασσίαν, ή εναέριον συγκοινωνίαν.
- β) Εις την σηματοδότησιν, η οποία απαιτείται διά να κυκλοφορήσουν εις το εμπόριον επικίνδυνοι ουσίαι ή παρασκευάσματα.
- γ) Εις τα ορυχεία γαιανθράκων και εν γένει ορυκτών ανθράκων.
2. Διά την σηματοδότησιν ασφαλείας εις τας οδούς κινήσεως πεζών ή οχημάτων εντός των εργασιακών χώρων ή των ευρύτερων χώρων οι οποίοι τους περιβάλλουν, εφαρμόζονται αι ισχύουσαι διατάξεις διά την σηματοδότησιν ασφαλείας και την ρύθμισιν της οδικής, εν γένει, κυκλοφορίας.

Άρθρον 3 Βασικαί αρχαί του συστήματος σηματοδοτήσεως ασφαλείας. Σήματα και χρώματα ασφαλείας

1. ΓΕΝΙΚΑ

- α) Ο αντικειμενικός σκοπός του συστήματος σηματοδοτήσεως ασφαλείας είναι να προσελκύη κατά τρόπον έγκαιρον, ταχύ και σαφή την προσοχήν των μισθωτών εις αντικείμενα ή καταστάσεις ικανάς να προκαλέσουν ειδικούς κινδύνους.
- β) Το σύστημα σηματοδοτήσεως ασφαλείας χρησιμοποιείται μόνον διά να δίδη πληροφορίας, αναφερομένας εις την ασφάλειαν.
- γ) Αι βασικαί αρχαί του συστήματος σηματοδοτήσεως ασφαλείας και ειδικώτερον, η σημασία και η χρήσις των χρωμάτων ασφαλείας και αντιθέσεως, ως και το γεωμετρικόν σχήμα, το σχέδιον και η σημασία των σημάτων ασφαλείας, καθορίζονται ως κατωτέρω.

2. ΧΡΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

α. Σημασία των χρωμάτων ασφαλείας

ΠΙΝΑΞ 1

Χρώμα ασφαλείας	Σημασία η Σκοπός	Περιπτώσεις εφαρμογής
Ερυθρόν	Σταμάτημα (Στοπ) Απαγόρευσις	<ul style="list-style-type: none">• Σήματα σταματήματος (Στοπ)• Μηχανισμοί αμέσου διακοπής λειτουργίας εις περίπτωσιν ανάγκης• Σήματα απαγορεύσεως
	Αυτό το χρώμα δέον να χρησιμοποιείται επίσης προς επισήμανσιν του εξοπλισμού καταπολεμήσεως της πυρκαϊάς.	
Κίτρινον	Προσοχή : Πιθανός κίνδυνος	<ul style="list-style-type: none">• Σηματοδότησις κινδύνων προερχομένων από πυρκαϊάν, έκρηξιν, ακτινοβολίαν, χημικάς ουσίας κλπ.• Σηματοδότησις διαφοράς επιπέδων επικινδύνων διαδρομών, εμποδίων.
Πράσινον	Χώρος ασφάλειας Πρώται βοήθειαι :	Σηματοδότησις διαδρομών και εξόδων κινδύνου. Καταιονιστήρες διά περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης.

Κυανούν	Σήματα υποχρέωσης Ενδείξεις	Υποχρέωσις να φέρη ο μισθωτός ατομική εξάρτησιν ασφαλείας. Θέσις τηλεφώνου
---------	--------------------------------	--

(1) Δεν θεωρείται χρώμα ασφαλείας παρά μόνον εφ' όσον χρησιμοποιείται εν συνδιασμό μεθ' ενός συμβόλου η κειμένου, επί ενός ενδεικτικού σήματος η σήματος υποχρέωσης φέροντος τεχνικάς οδηγίας προλήψεως του κινδύνου.

β. Χρώματα αντιθέσεως και χρώματα συμβόλων

ΠΙΝΑΞ 2

Χρώμα ασφαλείας	Χρώμα αντιθέσεως	Χρώμα συμβόλων
Ερυθρόν	Λευκόν	Μαύρον
Κίτρινον	Μαύρον	Μαύρον
Πράσινον	Λευκόν	Λευκόν
Κυανούν	Λευκόν	Λευκόν

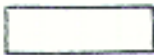
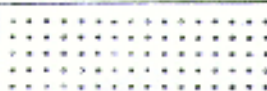

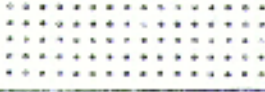
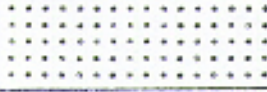
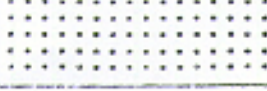
3. ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΠΙΝΑΞ 3

Γεωμετρικό σχήμα	Σημασία
	Σήματα απαγόρευσης
	Σήματα υποχρέωσης
	Σήματα προειδοποίησης
	Σήματα διάσωσης ή βοήθειας
	Σήματα που αφορούν το πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμό

4. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑ ΤΑ ΣΗΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΞ 4

Σχήματα \ Χρώματα			
Έρυθρόν	Απαγόρευσις		Εξοπλισμός καταπολεμήσεως πυρκαϊάς.
Κίτρινον		Προσοχή, πιθανός κίνδυνος.	
Πράσινον			Χώρος Ασφαλείας (έξοπλισμός διασώσεως)
Κυανοῦν.	Υποχρέωσις		Πληροφόρησις ἢ Καθοδήγησις

5. ΣΧΕΔΙΑΣΙΣ ΤΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

α) Σήματα απαγορεύσεως:

Βάθος (φόντο): Χρώμα λευκόν

Σύμβολον ἢ κείμενον: Χρώμα μαύρον

Το ερυθρόν χρώμα ασφαλείας πρέπει να χρησιμοποιήται διά το περίγραμμα και την εγκαρσίαν λωρίδα του σήματος και να καλύπτη το 35% τουλάχιστον της επιφανείας αυτού.

β) Σήματα προειδοποιήσεως, υποχρεώσεως, διασώσεως και σήματα ενδεικτικά:

Βάθος (φόντο): Χρώμα ασφαλείας

Σύμβολον ἢ κείμενον: Χρώμα αντιθέσεως

Το κίτρινον τρίγωνον πρέπει να φέρη περίγραμμα χρώματος μαύρου.

Το χρώμα ασφαλείας πρέπει να καλύπτη τουλάχιστον το 50% της επιφανείας του σήματος.

γ) Πρόσθετα σήματα:

Βάθος (φόντο): Χρώμα λευκόν

Κείμενον: Χρώμα μαύρον ἢ

Βάθος (φόντο): Χρώμα ασφαλείας

Κείμενον: Χρώμα αντιθέσεως

δ) Σύμβολα:

Το σχέδιον των συμβόλων πρέπει να είναι όσον το δυνατόν απλούστερον και αι μη απαραίτητοι λεπτομέρειαι διά την κατανόησιν του σήματος πρέπει να παραλείπωνται.

6. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΙΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΚΙΤΡΙΝΟΥ-ΜΑΥΡΟΥ

(αναλογία χρώματος ασφαλείας τουλάχιστον 50%)

Διά του συνδυασμού των χρωμάτων ΚΙΤΡΙΝΟΥ-ΜΑΥΡΟΥ, πρέπει να σηματοδοτώνται χώροι όπου υφίσταται μονίμως κίνδυνος.

Περιπτώσεις τοιούτων χώρων είναι μεταξύ άλλων:
Χώροι παρουσιάζοντες κίνδυνον συγκρούσεων πτώσεων ή ολισθήσεων προσώπων ή κίνδυνων εκ πτώσεως υλικών.
Κυλιόμενοι κλίμακες, οπαί εις το δάπεδον κλπ.

Άρθρον 4

Σήματα ασφαλείας επικινδύνων τινών καταστάσεων

Τα κατωτέρω σήματα ασφαλείας, αφορούν εις την επισήμανσιν ωρισμένων καταστάσεων και αντικειμένων, συνδεομένων με την ασφάλειαν της εργασίας.

Απαγορεύεται
το κάπνισμα

Απαγορεύεται η χρήση
γυμνής φλόγας
και το κάπνισμα

Απαγορεύεται
η διέλευση πεζών

Απαγορεύεται
η κατάσβεση
με νερό

Μη πόσιμο νερό

Απαγορεύεται η είσοδος
στους μη έχοντες
ειδική άδεια

Απαγορεύεται η διέλευση
στα οχήματα διακίνησης
φορτίων

Μην αγγίζετε

Εύφλεκτες ύλες ή/ και
υψηλή θερμοκρασία

Εκρηκτικές ύλες

Τοξικές ύλες

Διαβρωτικές ύλες

Ραδιενεργά υλικά

Αιωρούμενα φορτία

Οχήματα
διακίνησης φορτίων

Κίνδυνος
ηλεκτροπληξίας

Γενικός κίνδυνος

Υποχρεωτική
προστασία
των ματιών

Υποχρεωτική
προστασία
του κεφαλιού

Υποχρεωτική
προστασία
των αυτιών

Υποχρεωτική
προστασία
των αναπνευστικών
οδών

Υποχρεωτική
προστασία
των ποδιών

Υποχρεωτική
προστασία
των χεριών

Υποχρεωτική
προστασία
του σώματος

Υποχρεωτική
προστασία
του προσώπου

Υποχρεωτική ατομική
προστασία έναντι πτώσεων

Υποχρεωτική
διάβαση για πεζούς

Γενική υποχρέωση

Πρώτες βοήθειες

Φορέο

Θάλαμος καταγωνισμού ασφαλείας

Πλύση ματιών

Τηλέφωνο για διάσωση και πρώτες βοήθειες

Όταν πρέπει να δείξουμε την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσουμε για να φθάσουμε στα μέσα βοήθειας ή διάσωσης τότε τα αντίστοιχα σήματα συνδυάζονται ανάλογα με τα παρακάτω σήματα κατεύθυνσης.

Κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί

Έξοδος κινδύνου.

β. Τα σήματα που δείχνουν την πορεία που πρέπει να ακολουθήσουμε σε περίπτωση κινδύνου για να φτάσουμε σε ασφαλή θέση είναι:

Οδός διαφυγής.

Άρθρον 5 Υποχρεώσεις εργοδοτών

1. Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 2 του παρόντος, οι βιομήχανοι, βιοτέχναι και παντός είδους επιχειρηματίαι και εργοδότες εν γένει υποχρεούνται, όπως εξασφαλίζουν, διά της καταλλήλου χρησιμοποίησεως των σημάτων ασφαλείας, την έγκαιρον, ταχεία, ορθήν, πλήρη και συνεχώς επαναλαμβανομένην ενημέρωσιν ή προειδοποίησιν των μισθωτών, τους οποίους αφορά εκάστοτε αύτη, επί αντικειμένων ή καταστάσεων ικανών να προκαλέσουν ειδικούς κινδύνους διά την ασφάλειαν και την υγείαν των.

2. Ειδικότερον, τα μέτρα τα οποία οφείλουν να λάβουν οι ανωτέρω προς συμμόρφωσιν των προς τας διατάξεις του παρόντος, δέον να κείνται εντός των ως κατωτέρω διαγραφομένων όρων και προϋποθέσεων:

α) Διά την σηματοδότησιν ασφαλείας εις άπαντας τους χώρους εργασίας, δέον να εφαρμόζονται αι καθοριζόμεναι διά του παρόντος βασικαί αρχαί.

β) Διά την παροχήν υποδείξεων ή πληροφοριών αφορωσών την ασφάλειαν εις περιπτώσεις επικινδύνων καταστάσεων, αναλόγων προς τας περιλαμβανομένας εις το άρθρον 4 του παρόντος, καθώς και διά την επισήμανσιν αυτών, δέον να χρησιμοποιώνται αποκλειστικώς, και μόνον τα αντίστοιχα σήματα ασφαλείας, τα οποία καθορίζονται εις τούτο.

γ) Τα σήματα ασφαλείας δέον να είναι απολύτως ορατά, ευκρινή και ευδιάκριτα εν γένει εις άπασας τας λεπτομερείας των. Προς τούτο:

Ι. Αι συνολικαί διαστάσεις των οποίων πρέπει να είναι τοιαύται, ώστε η επιφάνειά των (έστω E) και η απόστασις παρατηρήσεώς των υπό των μισθωτών (έστω A) να ικανοποιούν

την σχέσιν E>A2/2000 (αι παράμετροι E και A2 εκφράζονται εις τας αυτάς μονάδας μετρήσεως).

II. Δέον να φωτίζονται επαρκώς, χρησιμοποιούμενου και καταλλήλου τεχνητού φωτισμού, όταν και όπου απαιτήται τοιούτος. Διά καλλιτέραν ορατότητα των κατά τας νυκτερινάς ώρας δύνανται να χρησιμοποιώνται, εις την σύνθεσιν των χρωμάτων, και κατάλληλοι φθορίζουσαι ή φωσφορίζουσαι ουσίαι.

δ) Πίνακες εμφανίζοντες τα σήματα ασφαλείας, τα οποία χρησιμοποιεί εκάστη επιχείρησις δεόντως χρωματισμένα και μετ επισημάνσεως της σημασίας εκάστου, δέον να καταχωρίζονται, εν μικρογραφία, εις συγκεντρωτικούς πίνακας. Οι πίνακες ούτοι δέον να ευρίσκονται ανηρτημένοι εις προσιτά και εμφανή σημεία των χώρων εργασίας της επιχειρήσεως, ίνα λαμβάνουν γνώσιν του περιεχομένου των άπαντες οι μισθωτοί ταύτης.

ε) Δέον να παρέχονται εις τους μισθωτούς πάσαι αι αναγκαίαι οδηγίαι, πληροφορίαι ή διευκρινήσεις, αι αφορώσαι εις την κατανόησιν του περιεχομένου των πινάκων αυτών.

3. Η σηματοδότησις ασφαλείας των χώρων εργασίας, εις ουδεμίαν περιπτωσιν υποκαθιστά ή περιορίζει την λήψιν των αναγκαίων εκάστοτε μέτρων προστασίας των μισθωτών.

Άρθρον 6 Ποινικαί κυρώσεις

Πάσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος τιμωρείται κατά τας διατάξεις του Ν. ΓπΛΔ/1911 «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών», ως αύται εκωδικοποιήθησαν υπό του Β.Δ. της 25.8/5.9.1920 «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων» και ετροποποιήθησαν υπό των διατάξεων του εδαφ. β του άρθρου 1 του Ν. 2943/1922 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εργατικών τινών νόμων».

Άρθρον 7 Έναρξις ισχύος

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από 1ης Ιανουαρίου 1980
Εις τον Υπουργόν Εργασίας, ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 8 Ιουνίου 1979

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΤΣΑΤΣΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΣΚΑΡΗΣ